

עין משפט
גד מצוה

קוי:

מאי לאו מדהוא פקח מעיקרא. דהכי משמע שפקח נשא חרשת משמע שצטעת נישואין היה זה פקח וזו חרשת אבל צנצנא קמיימא דחרש בעל חרשת לא מצי לאוקומי בחרשת מעיקרא דומיא דפקח בעל פקחת דהא לא שייכי מדי אהדדי:

ובי תימא הבא נמי בפקח ואח"כ

נתחדש ומי מצי מפיק לא. הוה מצי לאקשווי טפי דכיון דפקח הוה דנשואין דאורייתא הוי אמאי לריך לגרש את אשתו דקתמי ומוציא את אשתו בגט והלא תנא אמותא משום אמות אשה אלא לרצות' נקטיה דאפי' היה לריך גט מי מצי לאפקוי: **אן** נשתתה לא יוציא עולמית. וא"ת מאי קושיא והא רשב"ג פליג עליה צפ' מי שאלחז (גיטין דף עא. עס) ואית ליה צפקח ואח"כ נתחדש הוה היה כותב ואחרים חותמים וקוץ הכ' משנה כרשב"ג וי"ל דלא בעי לאוקומי כרשב"ג כיון דרישא לא מיתוקמא כוותיה ההיא דנקט חרש או נשתתה ועוד דכלאז הכי הוה פריך ליה יומי מצי לגרש את אשתו כדמפרש: **ותנן** גבי נברית כונס אין חולץ לא אישתניק. הכא לא בעי לשנויי הא כדאיתא והא כדאיתא כדמשני לעיל גבי פקח וחרשת שהם שני מינין אבל הכא שניהם חרשים וצמין אחד לא שייך למימר הא כדאיתא והא כדאיתא: **מאי מעמא** לא תותביה מהא. תימא לר"י דמה היה צדעמו של אביי שלא הקשה לו מואת הצנא שהיא ראשונה וקושא טובה ולא היה לריך לכל אלו הצבות:

וקמקוון אקוותא. פי' צקונטרס מקשין קושיות זה לזה וכן פי' ר"ח והצ"ח ראהו מר' יהושע קיהה וטור (נגעים פ"ד מ"א) דקדק צדצר הרצה וטויר: **קסבר** רב חרשת קנויה ומשווירת קטנה קנויה ב'. וא"ת והיכי שמעינן דקסבר רב הכי דלמא לעולם מספקא ליה אי חרשת קנויה ומשווירת קטנה קנויה ואינה קנויה או איפכא להכי קאמר כונס את החרשת ומוציאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל דמספיקא אזיל לחומרא וי"ל דקיס ליה לרב חסדא דחדא קנויה ומשווירת וחדא קנויה ואינה קנויה אלא דהוא לא הוה ידע הי מניייהו והשתא פשיטא דחרשת ^(י) משווירת וקטנה קנויה ואינה קנויה ומצרייתא נמי מצי למפשט דקטנה קנויה ואינה קנויה אבל כל כמה דלא ידע צרייתא פשיט ממילתיה דרב: תיטיב

בשוקא דפומבדיתא ואמרי הא דתנן קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה הני מילי דנפלה ליה מאחיו פקח דלא ידעינן אי בקטנה ניהא ליה אי בחרשת ניהא ליה אי בקטנה ניהא ליה דאחיא לכלל דיעה אי בחרשת ניהא ליה דבת ביאה היא ובת מיינה היא ואמינא להו אנא אפילו נפלה ליה מאחיו חרש נמי מספקא ליה כיציד תקנתן אמר רב חסדא אמר רב כונס החרשת ומוציאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ אמר רב חסדא ש"מ קסבר רב חרשת קנויה ומשווירת קטנה קנויה ואינה קנויה דאי ס"ד חרשת קנויה ואינה קנויה קטנה חרשת אמאי כונס ומוציאה בגט

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

חולץ לא. משום קרייה: **מוציא אשתו בגט.** דזיקת אמותא פקחת אוקרתה שנישואיה גמורין וזו ספק ואין כח בקידושיה לפטור את אמותא משום אמות אשה: **ואשא אחיו אסורה לעולם.** דחרש לא מצי חליץ ומיכנס נמי לא מצי כניס לה דאמות ^(א) גרושתו היא דאמותא חרשת היתה קנויה צמקתא לאחיו

החרש הילכך לא אפשר ^(א) (שהרי אמות גרושתו היא). ומהך תמתינן לא מותיב ליה לרבא ^(א) דהכא מדינא לא חליץ האי חרש לפקחת שהרי אשת פקח היתה וזיקתו גמורה וליכא למימר כי היכי דעל הכי נפיק אלא להכי מיימי לה לגלויי אהנך תרמי מיוצמי קמיימא דבחרשת וחרש מעיקרא קמיידי דהא כולחו מניא להו גבי הדדי צמתני' לקמן בחרש שנשא פקחת (דף קיב:). **מי מצי מפיק.** דקתמי מוציא את אשתו בגט ומדקתמי בגט משמע שהא מותרת לאחרים: **נשטעים לא סאל.** פקחת שנשטמית לא תנא מצעלה אע"פ שהאשה יוצאת לרצון ושלא לרצון רצנן תקון שלא תנא כדי שלא ינהגו צה מנהג הפקר לפי שאינה יודעת לשמור ענמה אבל נתחדשה יוצאת דלא צעינן דעת אשה בגט שהרי אפי' פקחת בעל כרחא מוציא והכא לא תקון רצנן מידי דהא יודעת לשמור ענמה: **נפחדש הוא כו'.** דקידושין היו גמורין וגירושין צלא דעת: **נכריס נמי.** הנך תרמי

דלעיל חרשות מעיקרא קאמר דהא גבי הדדי תניין. והמגמגס לומר למא לי כל הנך דיוקי דקאמר מדהוא חרש מעיקרא איחי נמי חרשת מעיקרא כו' ומדאחיות חרשות מעיקרא כו' לומיב מחד ומדהוא חרש מעיקרא הנך נמי דלעיל חרשות^(א) מעיקרא וקתמי צהו כונס אין חולץ לא לאו מילתא היא דכל הנך חרשין ^(א) דלעיל נפלה לפניהן פקחת מכח קידושי פקח וליכא למימר כי היכי דעל הכי נפק אלא בחרשת דלעיל איכא למימר הכי ואפילו הכי קתמי כונס פקח ולא חולץ: **שני אחין חרשין.** נישואיהן שוין צין סהן פקחות צין סהן חרשות צין אחת פקחת ואחת חרשת שהרי כניסתן לצעליהן צרמניה וכן שמי חרשות כניסתן צרמניה ואע"פ שמי פקחין או אחד פקח ואחד חרש נישואיהן שוין הילכך יוצאת היצמה משום אמות אשה: **ואם היו נכריות.** ומת אחד מהן יכנסו השני דלאו צר חליצה הוא או היא אינה צת חליצה: **ומדאן חרשין מעיקרא כו' ל"ג.** דכלאז הכי מצי מותיב מניייהו: **ומקוון אקווסא.** מקהילים תלמידים סביבם שהיו צאים לשמוע דברייהם. ל"א דמקוה אקהתא משיצין קושיות זל"ז:

כידד סקנתן. דקטנה וחרשת הואיל ואין האחת פוטרת לרתה וחרשת לאו צת חליצה היא דניפוק תריויהו צחליצה ואי מייצב לה וחליץ לקטנה כשתגדיל מיפסלא קמיימא עליה דקס ליה צלא יצנה דהא ציאה דחרשת לא דחיא זיקה דימא אין אחריה כלום: **כונס את החרשת ומוציאה**

גגט. דחליצת קטנה תפסל לה עליה: **חרשם קנויה צמקתא ומשווירת.** קטנה^(א) ספק קנויה כולה ספק אינה קנויה כלל. דבשמהין קניות ומשווירות ליכא למימר דמתתני' שמעינן לה דא"כ תיפטר חדא צציאת חצרתה ושמהין ספק נמי ליכא למימר מדקתמי סיפא דמתתני' צא יצם על הקטנה וחזר וצא על החרשת וחסר וצא על הקטנה פסל את החרשת ואי שמהין ספק קמיימא

תיטיב

מסורת הש"ס

(א) לקמן קיב:; (ב) לקמן קיב:; (ג) לקמן קיב:; (ד) ג"ז שם וגיטין עא:; (ה) לקמן קיב: גיטין עא:; (ו) ס"א אשתו, (ז) ס"א אין זה, (ח) נלא משמע ליה לרבה רש"ש, (ט) צמ"א: חרשת, (י) וקטנה רש"ל, (יא) ס"א ואמאי לריך.

הגהות הב"ח

(א) גב' והתנן נפחדש הוא או נשטמיה כ"ל ומציות נשטמית לא יוציא נפחד: (ב) שם תיחא ליה דגדולה היא: (ג) רש"י ד"ה נכריות וכו' דכל הנך חרשין נפלה כ"ל ומותיב דלעיל נפחד: (ד) הוב' ד"ה קסבר וכו' פשיטא דחרשת קנויה ומשווירת:

מוסף רש"י

מורציא את אשתו בגט. דזיקת אמותה הנלא מכח קידושין גמורים אוקרתה עליו ואין כח בקידושין ידירה לחמותה משום אמות אשה ואשת אחיו אסורה לעולם. דחרש לא חליץ, ולכטו אי אפשר משום אמות אשה (לקמן קיב:). נשטמית. היא משניטת. לא יוציא. אסור להוציאה, ואע"פ שפקחת ונתחדשה יוצאה, דאשה לא צעינן דעתה, שהרי יוצאה לרצונה וסלא לרצונה, היתה דשטנן אמור רצנן לא יוצא, דכיון שאינה יודעת לשמור ענמה ינהגו צה הפקר טעות (גיטין עא:). נתחדש הוא. לאחד קידושין, הואיל וקידושיה גמורים היו לא יוציא עולמית (לקמן קיב:). לפי שאין כח בגירושיו חרשות להפקיע קידושי חממה (גיטין עא:). שני אחין חרשין. כיון דהם חרשים לא איכפת לן צנשויהן אס הן פקחות, דמכל מקום הם לא נכנסו אלא צרמניה (גיטין עא:). או שתי אחיות חרשות. לא איכפת לן צנקהות של בעלים דהן לא נכנסו אלא צרמניה, לפיכך פטורות מן החליצה, דיוצאה משום אמות אשה דכל עריות פטורות מן החליצה (שם) דהואיל ושמהין חרשות או שניהם חרשים קידושיהן כן קדושיהן זו ואמו קידושין דאשתו ומפקעי זיקה (לקמן קיב:). ואם היו נכריות. ומת אחד מהן, השני אינו יכול לחלוץ מפני שהוא חרש או שהיא חרשת ואינה יכול לומר מאן יצמא, אלא יכנסו (גיטין עא:). יכנסו ואם רצו להוציא יוצאיא. שאין חליצה בחרשת וחרש שאין צאמר ואמרה, ואחר כך אם רלו יוצאו בגט, דאחא גט צרמניה ומפקיע נישואין דרייה זיקת אחיו דהוא צרמניה (לקמן קיב:).